

**בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים
בפני סגן הנשיא, כב' השופט משה דרורי**

06 מרץ 2014

עמ"ש 39394-01-14

בעניין: הקטינה

ובעניין:

ע"י ב"כ עו"ד אדווין פרידמן ועו"ד ענת קדמי המערער
נגד

ע"י ב"כ עו"ד מוטי לוי ועו"ד אורן בן-יאיר המשיבה

1

2

פסק דין

3

4

5

השופט בו ציון גרינברגר

1. לפנינו ערעור על החלטתו של בית משפט לענייני משפחה (כב' השופט שלמה אלבו) מיום יא
שבת תשע"ד (12.1.14), בתמ"ש 44422-12-13 (להלן: "ההחלטה"). ההחלטה האמורה ניתנה בגדרה
של בקשה דחופה שהגיש המערער לפי סעיף 15 לחוק אמנת האג (החזרת ילדים חטופים), התשנ"א
– 1991 (להלן: "חוק אמנת האג").

9

העובדות הצריכות לענייננו

10

2. הבקשה האמורה של המערער הוגשה על רקע העובדות דלהלן, כפי שסוכמו בהחלטתו של בית
משפט קמא, וכפי שעולה מכתבי הטענות של ב"כ הצדדים.

12

3. האב והאם (להלן: "ההורים") הינם שניהם בעלי אזרחות רוסית. הם נישאו ברוסיה בשנת
2000 האב מחזיק גם באזרחות בריטית, ושני ההורים קיבלו אזרחות ישראלית בשנת 2001.
ההורים המשיכו להתגורר ברוסיה עד שעברו לאנגליה בשנת 2004. בני הזוג נפרדו בגירושין באנגליה
בשנת 2006.

16

4. מנישואי ההורים נולדה להם בתם בתם באנגליה, ביום לילדה דרכון בריטי,
רוסי וישראלי.

18

5. ביום 14.4.10 ניתן בבית המשפט המוסמך באנגליה, בהסכמת ההורים, צו בעניין משמורת
החסדרי ראייה (להלן: "הצו"). כצו נקבע, בין היתר, הוראות אלו:

20

**בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים
בפני סגן הנשיא, כב' השופט משה דרורי**

06 מרץ 2014

עמ"ש 39394-01-14 [שם פרטי מוסתר]

- 1 א. מקום מגוריה הרגיל של הילדה יושאר באנגליה, ואין להוציאה מתחומי אנגליה בלי
- 2 שניתנה לכך הסכמת שני ההורים בכתב.
- 3 ב. הילדה תתגורר אצל אמה, המשיבה, תוך קיום הסדרי ראייה עם האב.
- 4 ג. כל עוד לא יוסכם אחרת או ייקבע אחרת על ידי בית המשפט האנגלי, יופקדו דרכוני
- 5 הילדה בידי עורך דינה של האם. הדרכונים ישוחררו, והילדה תוכל לצאת מגבולות
- 6 אנגליה, אך ורק על סמך הסכם בכתב.
- 7 6. בבקשתו בבית המשפט לענייני משפחה בירושלים, טען האב, שבסביבות חודש מאי 2013
- 8 החליטו הוא והאם לעבור להתגורר בישראל. כפי שמצוין בית משפט קמא בהחלטתו, בחקירת האב
- 9 לפני בית המשפט הוא העיד שהחלטה נפלה במאי – יוני 2013, ואילו בבקשה שהגיש באנגליה טען
- 10 שהוסכם על המעבר לישראל רק ביולי 2013.
- 11 האב הודה, שההסכמה הנטענת למעבר לישראל לא באה לידי ביטוי בכתב, כנדרש בצו, ואישר
- 12 שלא נעשה כל צעד פורמאלי להביא לביטול הצו. עם זאת, טען האב גם בבית משפט קמא וגם לפנינו,
- 13 כי המעבר לישראל נעשה בהסכמה מלאה של האם. אכן, לא נערך כל הסכם בכתב, כנדרש בצו
- 14 האמור, אלא שהצדדים הסתפקו בהסכמה לא פורמאלית, בעל פה, כי ברצונם להעביר את מקום
- 15 מגוריהם לישראל.
- 16 7. אין מחלוקת עובדתית, שעד ליום 13.7.13, התנכה הילדה בבית ספר בלונדון, ומכאן,
- 17 שלפחות עד מועד זה, היה מקום מגוריה הרגיל באנגליה.
- 18 בבית משפט קמא לא חלק האב על כך שלא התקיימה מסיבת פרידה מחבריה ומחברותיה של
- 19 הילדה באנגליה.
- 20 8. מהתובענה שהגיש באנגליה התברר, שהאב נשא לו אישה אחרת (אשר נכחה בדיונים שהיו
- 21 בפנינו), ונולד לו ממנה בן. האב ואשתו מתגוררים בדירה ששכר בירושלים ביום 1.11.13. האב גם
- 22 רכש נכס למגורים בירושלים, הנמצא בשלבי בנייה.
- 23 האב טען, שביוני 2013 סגר את המשרד בלונדון בו ניהל את עיסוקו, והוא עובד כיום באותו
- 24 עיסוק בישראל. לדבריו, הוא עבר לישראל בחודש יולי 2013, ומאז לא יצא מן הארץ. עוד הוסיף,
- 25 שתקופות השכירות בגין הדירות ששכר בלונדון תמו בחודשים אוגוסט וספטמבר 2013, וכי לא חידש
- 26 את חוזה השכירות לתקופות נוספות.

**בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים
בפני סגן הנשיא, כב' השופט משה דרורי**

06 מרץ 2014

עמ"ש 39394-01-14

9. עם הגיעה ארצה, התגוררה האם, המשיבה, בבית בהרצליה פיתוח, אותו שכרה במשך מספר שבועות, ומשלם עליה בידיה לשכור את הבית לתקופה ארוכה יותר, שכר האב עבורה בית אחר בהרצליה פיתוח בשכירות שנתית של 216,000 דולר. הסכם השכירות נחתם ביום 21.8.13, ותקופת השכירות נקבעה לשנה, החל מיום 31.8.13, עם אופציה להארכה לשנה נוספת. דמי השכירות שולמו לשנה מראש, כאשר האב שילם את מרבית הסכום, והאם נשאה בכרבע מהעלות. האב גם נשא בדמי התיווך והפקיד בטוחה. כמו כן צוין, כי המשיבה רכשה מכונית מסוג פורשה, בסך 410,000 ₪, אשר עדיין נמצאת במוסד הבית בהרצליה פיתוח.
10. בבקשתו בבית משפט קמא ובערעורו לפנינו, אישר האב שבבעלות האם דירה בלונדון. מהתביעה שהוגשה באנגליה עולה שכל אחד מההורים מחזיק דירות במדינות שונות: צרפת, רוסיה, ישראל ואנגליה.
11. האם לא עבדה לא בלונדון ולא בישראל. האב טען שהוצאותיה ממומנות על ידו.
12. ביום 16.9.13, הגיש המערער בקשה בישראל למוסד לביטוח לאומי (להלן: המל"ל), "לקבוע תושבות בארץ עבור עצמו והקטינה וכן להירשם בקופת חולים", וביום 29.9.13 שילם האב למל"ל את התשלום עבור תקופת החמתנה.
13. ממועד בוא הילדה ואמה ארצה, במחצית השנייה של חודש יולי 2013, ועד ליציאתה האחרונה לחו"ל, שהתה הילדה מעמיים בחו"ל: בפעם הראשונה, יצאה לצרפת, כפי הנראה, בסמוך לבואה ארצה, ושבה ביום 13.8.13; בפעם השנייה, יצאה הילדה ללונדון ביום 28.11.13, ושבה עם האומנת ביום 8.12.13. האם שבה ארצה 8 ימים לאחר מכן.
14. לטענת המערער, עם הגעת המשיבה והקטינה ראשונה לישראל, הופקדו דרכוני הילדה, בנאמנות, במשרדו של ב"כ המערער, עו"ד יגאל שפרבר, והם שוחררו לצורך יציאת הילדה לנסיעות האמורות לחו"ל. במהלך הדיון התברר שהאב נטל לידי את דרכוני הילדה, כאשר שבה מהטיסה לצרפת, כשהיא מלווה באומנת, והוא היה זה אשר הפקיד את הדרכונים בידי עו"ד יגאל שפרבר.
15. לטענת המערער, הילדה נרשמה ללימודים בב"ס יסודי תורני ציוני "אמ"ת נעם" ברעננה, אשר נבחר על ידי האם. ביום 27.8.13, החלה הילדה את לימודיה בכיתה ב', ולימודיה נמשכו שם עד ליום 18.12.13, מועד בו חדלה ללמוד בישראל. לדברי האב, הילדה נעדרת מהלימודים, מבלי שניתנו לביה"ס התראה או כל הסבר מראש.

**בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים
בפני סגן הנשיא, כב' השופט משה דרורי**

06 מרץ 2014

עמ"ש 39394-01-14

16. לגירסת האב, סוכס בין ההורים כי בתאריכים 28.11.13 – 8.12.13, המשיבה תיסע עם הקטינה לחו"ל, ועם שובן, תחזיר את דרכוני הקטינה לידי עו"ד שפרבר. הקטינה אכן חזרה ביום 8.12.13 עם המטפלת, בעוד שהמשיבה נשארה בחו"ל, ואי לכך, החל מאותו תאריך, ועד חזרת המשיבה ארצה שמונה ימים מאוחר יותר, ביום 16.12.13, שהתה הקטינה רק בביתו של המערער בירושלים. מאחר שהמערער מתגורר בירושלים, בעוד שהקטינה לומדת בבית ספר ברעננה, שכר המערער את שירותיו של מר [REDACTED] כנהג להסיע את הקטינה בין בית הספר לבין ביתו. בכל בוקר אסף מר [REDACTED] את הקטינה בשעה 07:00 מבית המערער והסיעה לבית הספר, ואחר הצהריים המתין לה בכניסה לבית הספר, ומשם הסיע אותה חזרה לביתו של המערער.
17. כמפורט בהודעת הערעור, עם חזרת המשיבה לארץ, ביום 16.12.13, דרש ממנה עו"ד שפרבר להחזיר לידיו את דרכוני הקטינה, כפי שהיה נהוג גם בנסיעותיה הקודמות של הקטינה לחו"ל. לאחר שחלפו יומיים ללא שהמשיבה תיעתר לבקשתו, דרש ממנה שוב, ביום 18.12.13, כי הדרכונים יוחזרו לידיו מיד. המשיבה השיבה בטקסט לעו"ד שפרבר, כי תחזיר את הדרכונים באותו יום, בשעה 19:00, וסוכס כי המערער ישלח שליח לביתה כדי לקבל את הדרכונים.
18. באותו יום, 18.12.13, הסיע נהג המוניתי [REDACTED] את הקטינה לבית הספר, כדרכו כל יום, וכן הגיע לבית הספר בשעות אחר הצהריים, כדי להחזיר את הקטינה לביתו של המערער בירושלים. כשהגיע מר [REDACTED] לכניסה לבית הספר, קצת לפני סיום הלימודים, הבחין ברכב שנוסע מבית הספר לכיוון השני. שומר בית הספר צעק לעברו של מר [REDACTED], כי הקטינה בדיוק נסעה עם המשיבה. מר [REDACTED] התקשר מיד למערער, והודיעו על שהתרחש. המערער ניסה מיידית ליצור קשר עם המשיבה ועם הקטינה, ללא הצלחה.
19. לאחר שהמשיבה לא ענתה לפנייתו, פנה המערער לבית המשפט לענייני משפחה, באמצעות בא כוחו עו"ד שפרבר, בבקשה למתן צו עיכוב יציאה מהארץ נגד הקטינה, ובאותו יום ניתן צו עיכוב יציאה, כמבוקש. ברם, בעת מתן הצו כבר הצליחה המשיבה לעלות על מטוס יחד עם הקטינה ולנסוע לאנגליה. לאחר מספר ניסיונות נוספים ליצור קשר עם הקטינה, הצליח האב לשוחח אתה, והיא מסרה שהיא נמצאת באנגליה עם המשיבה.
- 25. ההליך בבית משפט לענייני משפחה בירושלים**
19. ביום 20.12.13, הגיש המערער תביעה בבית המשפט בלונדון, על פי אמנת האג, להחזרת הקטינה לישראל.

**בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים
בפני סגן הנשיא, כב' השופט משה דרורי**

06 מרץ 2014

עמ"ש 39394-01-14 [שם מוסתר]

20. בהקשר להליך האמור המתנהל באנגליה, הגיש המערער בקשה לבית משפט לענייני משפחה בירושלים, על פי סעיף 15 לחוק אמת האג, בה ביקש מבית המשפט לקבוע, "כי הרוחקת הקטינה על ידי המשיבה לאנגליה נעשתה שלא כדין, כמשמעותה בסעיף 3 לאמנה וכי מקום מגוריה הרגיל של הקטינה הינו במדינת ישראל". בעקבות הגשת הבקשה, התנהל הליך בפני בית משפט קמא. תחילתו התקיים הדיון במעמד צד אחד, ומאוחר יותר, אף בהשתתפותו של בא כוחה של המשיבה. המשיבה עצמה נשארה בלונדון, ולא התייצבה לדיונים.
21. בהחלטת בית משפט קמא, נשוא הערעור שלפנינו, נדחתה בקשתו של המערער, על בסיס שתי קביעות עיקריות:
ראשית, לאחר ניתוח מעמיק של מכלול העובדות, כפי שניתן היה לקבוע על בסיס עדותו של המערער, המסמכים שהגיש, והטיוטות שכנגד שהעלה בא כוחה של המשיבה, הגיע בית משפט קמא למסקנה, כי לא השתכנע שמקום מגוריה הרגיל של הקטינה בישראל.
- שנית, אף אם ניתן היה לקבוע כי מקום מגוריה הרגיל של הקטינה היא בישראל, "לא היה הדבר מוביל בהכרח למסקנה שהרוחקת הילדה או אי החזרתה לישראל נעשתה שלא כדין, כמשמעותו בסעיף 3 לאמנה".
- אי לכך, נדחתה בקשת המערער על שני מרכיביה, ונקבע כי מקום מגוריה הרגיל של הקטינה אינו בישראל, וכי אף אם כן, הרוחקתה של הקטינה מישראל לא תיחשב כהרחקה שלא כדין, לצורכי סעיף 3 לאמנה.
22. בקצירת האומר ניתן לסכם את מסקנותיו של בית המשפט בכך, שלא שוכנע כי בתקופה הקצרה יחסית שבה שהתה הקטינה בישראל, מילוי 2013 ועד דצמבר 2013, הועבר "מקום מגוריה הרגיל" של הקטינה מאנגליה לישראל. הצידים השונים שבהם נקט המערער, כגון: שכירת בית, רישומה של הילדה בבית הספר והלימודים בפועל בבית הספר, רכישת הרכב על ידי האם, ורישומה של הילדה בביטוח לאומי וקופת חולים, אין בהם, גם במצטבר, כדי להוביל בהכרח למסקנה כי מקום מגוריה הרגיל של הקטינה עבר מאנגליה לישראל.
- במיוחד, מדגיש בית משפט קמא כי בעצם המעבר מאנגליה לישראל הופר צו בית המשפט באנגליה, אשר ניתן בשעתו בנוגע להליך שהתנהל בין ההורים בנושא המשמורת על הקטינה והסדרי ראייה עמה. צו זה, אשר עדיין בתוקף גם היום, קובע כי אסור יהיה להוציא את הילדה מאנגליה ללא הסכמה מפורשת של שני ההורים. בהסכם בכתב, אך דבר זה לא נעשה בפועל, עת עברו ההורים עם הקטינה לישראל.

**בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים
בפני סגן הנשיא, כב' השופט משה דרורי**

06 מרץ 2014

עמ"ש 39394-01-14 [שם מוסתר]

1 מסיבה זו, גם קבע בית משפט קמא, כי אף אם ניתן היה לקבוע כי מקום מגוריה הרגיל של
2 הקטינה עבר לישראל, משמעות העובדה כי צו בית המשפט האמור שניתן באנגליה עדיין בתוקף
3 הינה, כי מבחינה משפטית, מקום מגוריה הרגיל של הקטינה נשאר באנגליה, ואסור היה להוציאה
4 משם. אמנם, לפי סעיפים 14 ו-15 לחוק הכשרות המשפטית והאפוטרופוסות, התשכ"ב-1962
5 (להלן: "חוק הכשרות המשפטית"), ההורים הם שניהם האפוטרופוסים הטבעיים של ילדיהם
6 הקטינים, ובידי כל אחד מהם הזכות, בין היתר, לקבוע את מקום מגוריהם של ילדיהם; וללא
7 קיומו של הצו באנגליה, ניתן היה להסיק כי בהוצאת הקטינה מישראל ללא הסכמתו וללא ידיעתו
8 של המערער, הופרו זכויותיו החוריות לפי חוק הכשרות המשפטית, וכי על כן בוצע הוצאה שלא כדין
9 של הקטינה לצרכי סעיף 3 לחוק אמנת האג. ברם, לאור קיומו של הצו, אשר עדיין בתוקפו, המעבר
10 מאנגליה לישראל בוצע שלא כדין. אי לכך, מנוכחותה של הקטינה בישראל, תוך הפרת הצו האמור,
11 לא תצמצם כל זכות הורית אשר מסתמכת על הנוכחות האמורה.

12 23. לאור האמור, דחה בית משפט קמא את בקשת המערער לקבלת החלטה לטובתו לפי סעיף 15
13 לחוק אמנת האג, תוך חיוב המערער בהוצאותיה המשפטיות של המשיבה בסך של 10,000 ש"ח,
14 בתוספת מע"מ.

15 **תמצית טענות הצדדים בערעור לפנינו**

16 24. בערעור שלפנינו, טוען המערער כי טעה בית משפט קמא בשתי מסקנותיו:

17 ראשית, לטענתו, נסיבות מגוריה של המשפחה, בכלל, ושל הקטינה, בפרט, בישראל,
18 מתחברות יחד לכדי תמונה ברורה וחד משמעית, שמשמעותה כי בעת שהעבירה המשיבה את
19 הקטינה לאנגליה, בדצמבר 2013, הפכה כבר מדינת ישראל למקום מגוריה הרגיל של הקטינה.
20 מסקנה זו מתחייבת, לטענת המערער, מכך ששני ההורים עברו להתגורר בישראל, בהסכמה מלאה,
21 אם כי בהבנה בעל פה ולא בהסכם מפורש בכתב, ומאז הגעתם ארצה, בקיץ 2013, ננקטו מספר
22 צעדים משמעותיים, אשר, במצטבר, הפכו את ישראל למקום מגוריה של הקטינה. כן מוצביע
23 המערער על סגירת משרדו של המערער בלונדון, והעברת עיסוקיו לישראל, שכירת הבית בהרצליה
24 פיתוח, עבור האם והילדה, בחוזה שכירות לשנה עם אופציה לשנה נוספת, תוך שהמערער מציין כי
25 מתוך סך השכירות של 216,000 דולר לשנה, אשר שולם מראש במלואו, מימנה האם עצמה כרבע
26 מעלות השכירות האמורה; מוכנית הפאר שרכשה האם בישראל, בעלות של מעל 400,000 ש"ח,
27 רישומה של הילדה בבית הספר, והתייצבותה לספסל הלימודים מהתחלת שנת הלימודים ועד
28 העברתה לאנגליה, בדצמבר 2013; רישומה של הילדה בביטוח לאומי וקופת חולים; ומעל לכל,
29 העובדה כי מזווית ראייתה של הקטינה, שיגרת החיים היום יומיים קבעו לה ללא ספק בתודעתה, כי
30 ישראל הפכה להיות מקום מגוריה הקבוע. לטענת המערער, העובדה כי צו בית משפט בלונדון,

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים
בפני סגן הנשיא, כב' השופט משה דרורי

06 מרץ 2014

עמ"ש 39394-01-14 נ' [שם מוסתר]

- 1 האוסר על יציאתה של הקטינה מגבולות אנגליה ללא הסכם מפורש בכתב מצד שני ההורים, נשאר
- 2 בתוקף ומעולם לא בוטל, אינה משמעותית, לאחר שההורים הסכימו ביניהם, אם כי בהסכמה לא
- 3 מורמאלית בעל פה, כי יעבירו במשותף את מקום מגוריהם לישראל. על כן, מדובר, לכל היותר,
- 4 בהפרת צו בית משפט שהיא טכנית במהותה, ואין בה כדי להכריע את הכף נגד קביעת מקום מגוריה
- 5 של הקטינה בישראל, כשהעובדות כולן תומכות במסקנה זו.
- 6 **שנית,** ומסיבה זו גופא, טוען ב"כ המערער כי שגה בית המשפט במסקנתו, שאף אם ניתן היה
- 7 לקבוע כי מקום מגוריה הרגיל של הקטינה הוא בישראל, אין להיענות בחיוב לבקשתו כי ייקבע
- 8 שהעברת הקטינה לאנגליה, ללא ידיעתו של המערער וללא הסכמתו, מהווה הרחקה שלא כדין
- 9 מגבולות ישראל, על פי הדין הישראלי, וכי על כן, מהווה הרחקת הקטינה לאנגליה הרחקה שלא
- 10 כדין לצורך הוראות סעיף 3 לחוק אמנת האג. לטענתו, הסתמכותו של בית משפט קמא על צו בית
- 11 המשפט בלונדון, כעילה למסקנה שכללי האפוסטרופסות הרגילים שבסעיפים 14 ו-15 לחוק הכשרות
- 12 המשפטיות לא יחולו במקרה דנן, בטעות יסודה. אין כל בסיס למסקנה, כי בכוחו של הצו האמור,
- 13 אשר נשאר בתוקף רק מבחינה טכנית, כדי לשלול את זכויותיו ההוריות של האב לפי החוק
- 14 הישראלי.
- 15 25. בתגובה, טוענים באי כוח המשיבה כי יש לדחות את הערעור, וכי החלטתו של בית משפט
- 16 קמא נכונה וצודקת, בנסיבות העניין. לטענתם, אין בתקופה הקצרה שבה שהתה הקטינה בישראל,
- 17 לסירוגין, תוך שנשעה מספר פעמים לחו"ל משך אותה תקופה קצרה, כדי להצדיק כל מסקנה בדבר
- 18 העברת מקום מגוריה הרגיל לישראל. לגרסת המשיבה, כל סממני המגורים בישראל, עליהם מסתמך
- 19 המערער בטיעונו, אינם בעלי משקל של ממש, לאור העובדה כי קשרי המשפחה לאנגליה נשארו כפי
- 20 שהיו. נכסי חוון בלונדון לא נמכרו, הילדה המשיכה ללמוד בבית ספר בלונדון עד היום שבו עברה
- 21 לישראל, לא נערכה כל מסיבת פרידה מחבריה בבית הספר, לא הכינו ההורים את הילדה למעבר,
- 22 עד לאותו יום ממש שבו עלתה במטוס לישראל, וחלק משמעותי של תפוציה האישיים של הקטינה
- 23 נשארו בלונדון. כמו כן, טוענים ב"כ המשיבה, כי שיתוף הפעולה מצד האם בהעברת הקטינה
- 24 לישראל היה מסויג מאוד, הראיה, כי ההסדר שהיה קיים באנגליה, לפיו הופקדו דרכוני הקטינה
- 25 בידי עו"ד של המשיבה, נמשך גם לאחר שהגיעה המשפחה ארצה, אלא שבשראל נקבע הסדר לפיו
- 26 יופקדו דרכוני הקטינה דווקא בידי של ב"כ המערער ולא של המשיבה. מכך מבקשים באי כוח
- 27 המשיבה להסיק, כי מהיום הראשון שהגיעו לישראל, ועד לחזרת הקטינה לאנגליה בדצמבר 2013,
- 28 היה קיים חשש של ממש מצד המערער כי המשיבה תפעל בכל רגע נתון לחזור לאנגליה, ועל כן, ראה
- 29 המערער את הצורך להחזיק את הדרכונים של הקטינה דווקא בידי בא כוחו, כדי למנוע אפשרות
- 30 כזו, ללא הסכמתו.

**בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים
בפני סגן הנשיא, כב' השופט משה דרורי**

06 מרץ 2014

עמ"ש 14-01-39394 נ' [REDACTED]

26. בנוסף, טוענים באי כוח המשיבה, כי אכן אין להתעלם מהמשך תקפותו של צו בית המשפט בלונדון. לפיו אסור היה להוציא את הילדה מגבולות אנגליה ללא הסכמה בכתב של שני ההורים, ומאחר שהסכם כזה אינו קיים, הרי שנוכחותה של הילדה במדינת ישראל מהווה הפרה של הדין האנגלי. במצב זה, צדק בית משפט קמא במסקנתו, כי אין בחוראות חוק הכשרות המשפטית הישראלית כדי להועיל למערער, ולעגן את זכויותיו ההוריות לפי הדין המקומי, באופן שייקבע כי זכויות אלו נפגעו בהרחקת הקטינה מישראל.

27. אשר על כן, מבקשים באי כוח המשיבה מבית משפט זה לדחות את ערעורו של המערער, ולהשאיר על כנה את החלטת בית משפט קמא, המפורטת לעיל.

המסגרת המשפטית

28. כאמור, בקשת המערער לבית משפט קמא הוגשה על פי סעיף 15 לאמנת האג, שזה לשונה:

"הרשויות השיפוטיות או המנהליות של מדינה מתקשרות רשאיות, לפני תוצאת צו להחזרת הילד, לדרוש שהמבקש ישיג, מרשויות המדינה שבה נמצא מקום מגוריו הרגיל של הילד, החלטה או קביעה אחרת שהרחקתו או אי החזרתו נעשתה שלא כדין כמשמעותן בסעיף 3 לאמנה, במידה שניתן להשיג החלטה או קביעה כאמור באותה מדינה. הרשויות המרכזיות של המדינות המתקשרות יסייעו עד כמה שאפשר למבקשים להשיג החלטה או קביעה כאמור".

כפי שצוין בית משפט קמא, על אף שלפי לשון החוק, רק רשויות שיפוטיות או מנהליות של מדינה מוסמכות להגיש בקשה למתן החלטה לפי סעיף 15 האמור, כבר נפסק כי החלטה מכוח סעיף 15 לחוק אמנת האג יכולה להינתן גם כאשר הבקשה מוגשת על ידי החורה עצמו, כבמקרה שלנו, ולא על ידי הרשויות האמורות (ראו: ע"מ (ת"א) 1085/01 בלומס נ' בלומס (2001) ולהלן: פרשת "בלומס"); ע"מ (י-ם) 1109/06 ג. ה. ג. י. (2006); תמ"ש 23070/01 קורנפלד נ' קורנפלד (2001); תמ"ש 29189-12-09 (כ"ס) צ.ל. נ' א.צ.מ. (2009), והפסיקה הנוספת המרוכזת בתחלטה האמורה, המתבססת, בין היתר, על הוראות סעיף 29 לאמנה, לפיו "אמנה זו לא תמנע אדם, מוסד או גוף אחר הטוען כי היתה הפרה של זכויות משמורת או ביקור כמשמעותן בסעיפים 3 או 21, מלפנות ישירות אל רשות השיפוטיות או המנהליות של מדינה מתקשרת, בין על פי הוראות אמנה זו ובין בדרך אחרת"). כן יצוין, כי בתיקון לתקנות סדר הדין האזרחי, תשמ"ד – 1984, משנת 2008, נקבע במפורש, בתקנה 295כב, כי בכוחו של הורה הטוען כי קטין הורחק ממנו שלא כדין, להגיש בקשה לפי סעיף 15 לאמנת האג - גם אם לא הוגשה כל בקשה מטעם רשויות המדינה שבה מתגלה הליך לפי אמנת האג. וכך לשונה של התקנה:

**בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים
בפני סגן הנשיא, כב' השופט משה דרורי**

06 מרץ 2014

עמ"ש 14-01-39394 נ' [REDACTED]

- 1 "295כב. בקשה לקבלת החלטת בדבר הרחקה או אי-החזרה שלא כדין,
- 2 לפי סעיף 15 להוספת לחוק, תוגש על ידי הטיעון כי ילד הורחק ממנו או
- 3 לא הוחזר אליו שלא כדין, בין אם היתה דרישה של הרשות המרכזית
- 4 במדינת החוץ אליה הורחק הילד ובין אם לאי."
- 5 29. כדי להכריע בערעור שלפנינו, יש לקבוע, ראשית כל, מהו ההקשר שבו מופיע סעיף 15 לאמנה,
- 6 ומהו אופיו של ההליך המוגש לפי הסעיף האמור.
- 7 30. ראשית, יצוין, כי כל אימת שדן בית משפט בתביעה להחזרת קטין לפי הוראות אמנת האג,
- 8 עליו לקבוע האם בוצעה הרחקה שלא כדין ממדינת מגוריו הרגיל של הקטין. על אף שמסקנת בית
- 9 המשפט בשאלה זו (ובמקרה דנן, בית המשפט באנגליה) תתגבש בהתאם לפרשנות המונח "הרחקה
- 10 שלא כדין" שבאמנה, המיקובלת באותה מדינה, הרי שכל מסקנה כזו תתייחס גם, מטבע הדברים,
- 11 לדין המקומי שבמקום מגוריו הרגיל של הקטין, ממנו הורחק הקטין, בו קבועות זכויותיו של ההורה
- 12 המבקש, בכל הנוגע להעברת מקום מגוריו של קטין ממדינה למדינה. כך, שהמדינה המתבקשת
- 13 (היינו, המדינה שבה מתנהלת הבקשה העיקרית להחזרת קטין חטוף), לא תגבש כל החלטה בדבר
- 14 הרחקתו שלא כדין של קטין, ללא התייחסות כלשהי לדין המקומי של המדינה ממנה הועבר הקטין
- 15 לתחומה של המדינה המתבקשת.
- 16 כך סיכם בית משפט זה (מפרי עטו של כב' השופט (כתוארו דאז) משה דרורי), את הנקודה
- 17 החשובה הזו, בע"מ (י-ם) 1109/06 האמור.
- 18 "מאחר וראינו כי עילת החזרת הילד החטוף נובעת מכך שיוכח כי אכן
- 19 אותו ילד נחטף מארץ מגוריו הרגיל, ובלשון אמנת האג, הרחקתו או אי
- 20 החזרתו הייתה שלא כדין, כמשמעות הדבר בסעיף 3 לאמנה..., עולה
- 21 מאליה השאלה כיצד ניתן יהיה לבדוק ולוודא מהו הדין של המדינה
- 22 שבה היה מקום מגוריו הרגיל של הילד, והאם הוצאת הילד מאותה
- 23 מדינה היא בגדר חטיפה.
- 24 סעיף 14 לאמנה, מאפשר לרשויות המנהליות והשיפוטיות של המדינה
- 25 בה נמצא הילד החטוף, להיזקק ישירות לדין המדינה שבה היה גר
- 26 הילד, זאת ללא צורך לקיים את ההוראות הדיוניות בדבר הוכחת הדין
- 27 הזר. וכך הוא נוסחו של סעיף 14 לאמנת האג:
- 28 'בבואן לברר אם הייתה הרחקה או אי החזרה, שלא כדין,
- 29 כמשמעותן בסעיף 3, רשאיות הרשויות השיפוטיות או המנהליות
- 30 של המדינה המתבקשת להתייחס ישירות לדין המדינה שבה
- 31 נמצא מקום מגוריו הרגיל של הילד, וכן להחלטות שיפוטיות או
- 32 מנהליות של אותה מדינה בין אם הוכרו פורמאלית באותה מדינה

**בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים
בפני סגן הנשיא, כב' השופט משה דרורי**

06 מרץ 2014

עמ"ש 14-01-39394 נ' [REDACTED]

- 1 ובין אם לאו, זאת מבלי להזדקק להליכים מיוחדים להוכחת אותו
- 2 דין או להכרה בהחלטות זרות, שהיו נדרשים לולא הוראה זו.
- 3 ואל יהא הדבר קל ופשוט בעיניך. הוכחת הדין הזר, בתיק 'רגיל',
- 4 מחייבת הבאת מומחה לאותו דין זר לבית המשפט של מדינת הפרוס,
- 5 כדי שהוא יציג ויפרט את הדין הזר, אשר נחשב בעיני בית המשפט
- 6 הדין בתיק, כעובדה, המחייבת הוכחה."
- 7 עינינו הרואות, איפוא, שאם המדינה המתבקשת תראה לנכון, בסמכותה לברר את שאלת
- 8 חוקיותה של הרחקת קטין, כמשמעותה בסעיף 13, באמצעות התייחסות ישירה לדין המקומי של
- 9 המדינה ממנה הועבר הקטין. סעיף 14 האמור אינו קובע במפורש באיזו דרך תברר המדינה
- 10 המתבקשת את הדין המקומי של המדינה השנייה. משמעות הדבר, כי בכוחה להזמין חוות דעת
- 11 מומחה באשר לדין המקומי של המדינה השנייה, ואף לקיים התייעצות לא פורמאלית עם שופטי
- 12 המדינה השנייה (התייעצויות אשר אכן מתקיימות לאחר הקמת רשת שופטי אמנת האג, בה חברים
- 13 שופטים ממדינות החתומות על האמנה; ראו, המלצתו המפורשת שכך ינהגו בתי המשפט באנגליה,
- 14 בדבריו של השופט ה-Lord Thorpe, אחד מגדולי מומחי תורת אמנת האג, כפי שסוכם בדבריו באתר
- 15 הרשמי של האמנה (INCADAT) מתוך פסק הדין [2009] EWCA Civ 416 **Re F. (A Child)** :
- 16 "[Lord Thorpe] suggested that greater recourse could be
- 17 made to the European Judicial Network, through the
- 18 International Family Law Office in London. Pragmatic
- 19 advice could be offered as to the best route to follow in a
- 20 particular case: whether to go for a single joint expert,
- 21 an Article 15 declaration or whether to obtain an opinion
- 22 from the liaison judge as to the law of his own country,
- 23 an opinion that would not be binding but which would
- 24 perhaps help the parties and the trial court to see the
- 25 weight, or want of weight, in the challenge to the
- 26 plaintiff's ability to cross the Article 3 threshold.)"
- 27 ואכן, בהמשך לדבריו של חברי, כב' השופט דרורי, בע"מ 1109/06 האמור, צוין מהי מטרתו
- 28 של סעיף 15 לאמנה :
- 29 "עם זאת, קבעו מנסחי האמנה הליך מיוחד שאף דרכו ניתן יהיה
- 30 למדינה המתבקשת ללמוד אודות השלכות הדין המקומי על
- 31 העברת הקטין ממדינה למדינה, הרי הוא סעיף 15 לאמנה
- 32 המצוטט לעיל.

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים
בפני סגן הנשיא, כב' השופט משה דרורי

06 מרץ 2014

עמ"ש 39394-01-14 [שם פרטי מוסתר]

1 דרך נוספת של קשר משפטי בין המדינות המתקשרות, קרי:
 2 המדינה שבה התגורר הילד ערב החטיפה, לבין המדינה שבה
 3 מצוי עתה הילד החטוף, קבועה בסעיף 15 לאמנת האג, שיעמוד
 4 במרכז פסק דין זה."

5 מיכל האמור עולה, כי מטרת סעיף 15 לאמנה אינה אלא לתת למדינה המתבקשת (ובמקרה דנן
 6 - לאנגליה) ללמוד מן המדינה ממנה הורחק הקטין, האם לפי הדין המקומי הרלוונטי, נפגעו זכויות
 7 המשמורת או הביקורים של ההורה המבקש. בהקשר זה, יש לבחון בחילוקי גישות בין מדינות
 8 שהביעו דעה באשר למטרתו של סעיף 15, כפי שמסכמת סוגיה זו ד"ר רונה שוז, בספרה Rhona
 9 Schuz, *The Hague Child Abduction Convention, A Critical Analysis* (Hart
 10 Publishing, 2013), בעמודים 6-155. מצד אחד, יש למצוא בתי משפט הנוקטים בגישה מצמצמת,
 11 לפיה, עליהם לחוות את דעתם אך ורק בנוגע להשלכות הרחקת הקטין מכוח הדין המקומי על
 12 זכויות ההורה המבקש, בעוד שהמדינה המתבקשת, בה מונהל הליך אמנת האג העיקרי, היא אשר
 13 תקבע מהי משמעות חוות הדעת המקומית בגדרה של טענת ההורה המבקש כי זכויותיו נפגעו לצורך
 14 יישומו של סעיף 3 לאמנה;

15 According to the narrow approach, an Article 15 declaration
 16 should only clarify the nature of the applicant's rights under
 17 local law and should not express a view as to how these rights
 18 should be classified under the autonomous Convention
 19 definition of custody rights. The reason for this is that the view
 20 of the requesting State on the Convention question 'will be no
 21 more influential than the views of any other foreign court as to
 22 what is the "autonomous" law of the Convention', and
 23 applicants should not be encouraged to seek an Article 15
 24 declaration because the requesting State's interpretation of
 25 custody rights seems more favourable to them.

26 (בין הדוגלים בשיטה המצומצמת האמורה יש לכלול את בתי המשפט לערעורים באנגליה
 27 ובניו זילנד - *Deak v. Deak* [2006] EWCA Civ 830; *Fairfax v. Ireton* [2009] NZFLR 433 (NZCA 100)).
 28

29 מאידך גיסא, בתי משפט אחרים נוקטים בגישה מרחיבה יותר, לפיה, בחוות הדעת הניתנת על
 30 פי סעיף 15 לאמנה, תחוזה אותה מדינה את דעתה לא רק באשר למצב הדין המקומי בנסיבות
 31 המפורטות בפנייה אליו אלא אף על משמעות מצבת זכויות אלו ונסיבות הפרתן לצורך קביעת הפרת
 32 זכויות אלו לפי סעיף 3 לאמנה.

**בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים
בפני סגן הנשיא, כב' השופט משה דרורי**

06 מרץ 2014

עמ"ש 39394-01-14 נ' [REDACTED]

1 However, the House of Lords, adopting a wider approach, has
2 held that the declaration should include the view of the
3 requesting State as to classification of the relevant rights under
4 the Convention because '[t]he foreign court is much better
5 placed than the English to understand the true meaning and
6 effect of its own laws in Convention terms'.

7 כאמור, גישה מרחיבה זו מצאה ביטוי בדברי בית הלורדים, ראו, *Re D (A Child)*
8 [2006] UKHL 51 (*Abduction: Foreign Custody Rights*).

9 בפסיקה הישראלית, טרם התייחסו בתי המשפט לסוגיה זו כשאלה בפני עצמה. מבין שתי
10 הגישות המפורטות לעיל, נראית לי מתאימה יותר ונכונה יותר הגישה אשר לפיה, יביע בית המשפט
11 בישראל את דעתו לא רק באשר לאופיין של הזכויות ההוריות של ההורה המבקש את חוות הדעת,
12 אלא אף יקבע בחוות דעתו מהן ההשלכות של הרחקת הקטין מחוץ לגבולותיה, לצורך **הסקת**
13 **המסקנות המתבקשות לפי אמנת האג**. מסקנה זו מתחייבת, לדעתי, מניסוחו של סעיף 15 עצמו,
14 שכן לפיו, מתבקש בית המשפט למתן "**החלטה או קביעה אחרת שהרחקתו או אי החזרתו [של**
15 **הקטין] נעשתה שלא כדין כמשמעותו בסעיף 3 לאמנה**". הוי אומר, כי חוות הדעת השיפוטית
16 הניתנת לפי סעיף 15 לאמנה אינה אמורה לדון אך בשאלת הזכויות המקומיות של ההורה המבקש,
17 בשאלה נפרדת, אלא, מטרתה לקבוע האם ההרחקה או אי ההחזרה של הקטין "**נעשתה שלא כדין**
18 **כמשמעותו בסעיף 3 לאמנה**"; ולפי סעיף 3 האמור, "**הרחקתו או אי החזרתו של ילד תיחשב לא**
19 **כדין**" - כאשר - (א) יש בהן הפרת זכויות המשמורת המוענקות לאדם... על פי דין המדינה שבה היה
20 מקום מגוריו הרגיל של הקטין **סמוך לפני הרחקתו או אי החזרתו**". לשם מתן חוות דעת זו, איפוא,
21 על בית המשפט לשלב יחדיו את קביעתו באשר לזכויות ההוריות של ההורה המבקש על פי הדין
22 המקומי, יחד עם קביעתו בשאלה האם הרחקת הקטין או אי החזרתו תיחשב "**לא כדין**" לצורך
23 סעיף 3 של האמנה.

24

25 31. ודוק: מחלוקת זו בפסיקה הזרה מתייחסת אך ורק לשאלה האם במסגרת מתן חוות דעת
26 שיפוטית, לפי סעיף 15 לאמנה, יש להתייחס אך ורק למצבת זכויות ההוריות של המבקש לפי הדין
27 המקומי, ולהשאיר למדינה אשר לפנייה מתנהלת ההליך העיקרי לפי האמנה להחליט באשר
28 למשמעות חוות הדעת המקומית, לצורך יישומו של סעיף 3 לאמנה, לגבי אין כל יתרון למדינה
29 השנייה; או, שהמדינה המתבקשת לחוות את דעתה, לפי סעיף 15, באשר לזכויות ההוריות של
30 ההורה המבקש, תציין בחוות דעתה גם מהן ההשלכות של הדין המקומי - שבו היא המומחית ולא
31 המדינה אליה תוגש חוות הדעת - באשר ליישומו של סעיף 3 לאמנה.

**בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים
בפני סגן הנשיא, כב' השופט משה דרורי**

06 מרץ 2014

עמ"ש 39394-01-14

- 1 ברם, אף אם נאמץ בישראל את הגישה המרחיבה יותר, כמפורט בסעיף 30 לעיל, הרי במקרה
- 2 דן, ביקש המערער מבית משפט קמא לחוות את דעתו לא רק באשר להשלכות הדין המקומי
- 3 הישראלי על מעשה ההרחקה של קטינה מחוץ לגבולות המדינה, ואף לא רק באשר למשמעות
- 4 הפגיעה הנטענת בזכויותיו ההוריות של האב בהקשר של סעיף 3 לאמנה; אלא, המערער ביקש מבית
- 5 המשפט גם לקבוע שישראל הייתה מקום מגוריה הרגיל של הקטינה, עובר להוצאתה מן המדינה.
- 6 בית המשפט לענייני משפחה אף הרים את הכפפה האמורה, ורוב מניינה ובניינה של החלטת
- 7 בית משפט קמא, נשוא הערעור שלפנינו, עוסקת דווקא בשאלת מקום מגוריה הרגיל של הקטינה.
- 8 32. על כך יוער: לפי לשונו של סעיף 15 לחוק, ניתן להגיש בקשה לחוות דעת באשר לדין המקומי,
- 9 רק "מרשויות המדינה שבה נמצא מקום מגוריו הרגיל של הילד", לכאורה, איפוא, מתחייבת
- 10 המסקנה כי בית המשפט המתבקש לחוות את דעתו לפי סעיף 15, חייב לקבוע "קביעת סף" כי
- 11 המדינה בה הוא נמצא הינה אכן "מקום מגוריו הרגיל של הילד", שאם לא כן, אין כלל מקום
- 12 להפנות אליו את הבקשה למתן חוות דעת מכוח סעיף 15 האמור.
- 13 דא עקא, אופיו של ההליך לפי סעיף 15 לאמנה שולל לחלוטין את המסקנה האמורה, וזאת
- 14 לדעתי משתי סיבות עיקריות:
- 15 א. כפי שנקבע בבג"צ 7784/12 פלונית נ' פלוני (2013) (כבי' השופט ניל הנדל), קביעת מקום
- 16 המגורים הרגיל של קטין לצורך הסקת מסקנות לפי האמנה מחייבת בדיקה "מקיפה ומעמיקה";
- 17 לדברי בית המשפט,

18 העמדה לפיה Habitual Residence ("מקום המגורים הרגיל")
19 הינה סוגיה של "Pure Fact", עובדה טהורה, משמעה שעל
20 הבדיקה להיות מקיפה ומעמיקה. התוצאה של הבירור העובדתי
21 הטהור היא שלעיתים עובדה מסוימת תזכה למשקל רב בשקלול
22 הסופי של כלל הנתונים ולעיתים עובדה אחרת תזכה בבכורה.
23 בדיקה עובדתית טהורה חייבת להיות רחבה וכוללנית. מארג
24 העובדות בהחלט יכול את כוונות ההורים ואת ההחלטות
25 שקיבלו, אך אין ליתן לכוונותיהם משקל עצמאי וחיצוני לבחינה
26 העובדתית. הכוונה אף היא חלק מהתמונה העובדתית. מטבע
27 הדברים, נתון הכוונה מפנה את הבדיקה להורים. אף כאן יש
28 לתת את המשקל הממשי למונח המדויק Habitual Residence of
29 the Child – "מקום מגוריו הרגיל של הילד" השם את הזרקור על
30 הילד. במובן זה יש לשמוע את קולו של הילד. זאת לא במובן בו
31 בית המשפט ישאל אותו למקום מגוריו הרגיל שהרי אין אנו
32 עוסקים בסוגיה סובייקטיבית, אלא במובן האובייקטיבי
33 המופשט במידת מה. על פי ראייה זו חשוב לבחון את חיי הילד
34 כפי שהם, אך המסקנה עשויה לכלול את כוונת ההורים שאף
35 היא רלוונטית בתור עובדה. כמובן, יש חשיבות לשיקולים

**בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים
בפני סגן הנשיא, כב' השופט משה דרורי**

06 מרץ 2014

עמ"ש 39394-01-14 נ' [שם מוסתר]

1 אחרים כגון מטרת הנסיעה למדינה אחרת, תחימת הנסיעה בזמן
2 ואף גילו של הילד. ודוק, יש לבחון לא את מקום מגוריו של הילד
3 כי אם את מקום מגוריו הרגיל על המשתמע מכך.
4 התמקדות בעובדות, להבדיל משילוב בין מבחן עובדתי למבחן כוונתי,
5 תביא לתוצאות שונות שלא על בסיס קיומן של אסכולות משפטיות
6 מתחרות, כי אם על בסיס המארג העובדתי הייחודי לכל מקרה ומקרה.
7 יודגש אף כי גם בחינת העובדות לא נעשית מנקודת המבט של ההורים
8 אלא מנקודת מבטו של הילד, בבחינה אובייקטיבית של נקודת מבט זו.
9 רוצה לומר, בבוא בית המשפט להניח את אצבעו על מפת העולם,
10 להצביע על אחת המדינות ולקבוע "כאן מקום מגוריו הרגיל של
11 הקטין", עליו לשוות לנגד עיניו את מפת עולמו של הקטין, על פסיפס
12 העובדות המרכיבות אותה.

13 וחנה, חקירה מעמיקה ומקיפה במכלול העובדות הרלוונטיות, מחייבת קיום הליך ממצה, בו
14 תינתן הזדמנות דיונית טאומה, לשני הצדדים, להוכיח את גרסאותיהם, הן באשר לכוונות ההורים
15 וההחלטות שקבלו, והן באשר לנסיבות חייו של הילד כפי שהם ו"מפת עולמו של הקטין". מדובר,
16 איפוא, בהליך אשר, בדרך כלל, יחייב ניהול הוכחות, במעמד הצדדים, כשבית המשפט שינהל את
17 ההליך האמור חינו בית המשפט אשר אליו הוגשה הבקשה להחזרת הקטין לפי אמת האג, קרי,
18 המדינה בה נמצא הקטין בעת הגשת הבקשה (במקרה שלנו – אנגליה), ולא המדינה ממנה הורחק
19 הקטין, ואשר מתבקשת לתת חוות דעת לפי סעיף 15 לאמנה (במקרה שלנו – ישראל).

20 יתירה מזו, ההליך לפי סעיף 15 מתנהל, בדרך כלל, ex parte, במעמד צד אחד בלבד, קרי,
21 במעמד ההורה המבקש את חוות הדעת לפי ס' 15 לאמנה. ראו, לדוגמא, בפרשת בלומס הנ"ל, את
22 דבריו של כב' השופט חיים מורת בנדון:

23 "על פי ס' 15 באמנה בית המשפט נותן 'החלטה או קביעה אחרת
24 שהוחקתו או אי החזרתו (של הילד) נעשתה שלא כדין כמשמעותם
25 בסעיף 3 לאמנה', זוהי למעשה חוות דעת ולא פרי דיון שיפוטי במעמד
26 שני הצדדים. זאת ועוד, בדרך כלל ניתנת חוות דעת שכזאת כאשר
27 ההורה החוסף מצוי במדינה אליה נמלט ובהתאם לתקנות ניתן לצרף
28 חוות דעת שכזאת, ואפילו ראוי לצרף חוות דעת שכזאת עם הגשת
29 הבקשה בהליך העיקרי להחזרת החטוף (ראה תקנה 295ג'). לכן, אין
30 חובת קיום דיון בנוכחות שני הצדדים קודם מתן חוות דעת לפי סעיף
31 15".

32 בסוגיה זו כתבתי בעבר את הדברים הבאים (בתמ"ש 23070/01 קורנפלד נ' קורנפלד (2001)):

33 "כמו כן, כאשר מוגשת בקשה לפי סעיף 15, ההורה 'החוסף' כלל אינו
34 נוכח במדינה ועל כן מתבקש בית המשפט לתת את ההחלטה במעמד

**בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים
בפני סגן הנשיא, כב' השופט משה דרורי**

06 מרץ 2014

עמ"ש 39394-01-14 נ' [REDACTED]

- 1 צד אחד. ואומנם, מוסמך בית המשפט לתת החלטה כמבוקש לפי סעיף
- 2 15 הנ"ל במעמד צד אחד, ללא קבלת תגובה מן הצד השני וללא קיום
- 3 דיון במעמד הצדדים; זאת, כיוון שההחלטה או הקביעה שתינתן על ידי
- 4 בית המשפט לפי סעיף 15 הנ"ל היא למעשה 'חוות דעת' המתבססת
- 5 על הסמכות העובדתית שפורש המבקש בפני בית המשפט, ותו לא..."
- 6 (סעיף 5 להחלטה).
- 7 וכפי שמנמק זאת כב' השופט צבי ויצמן בתמ"ש 29189-12-09 הנ"ל:
- 8 "הובהר בפסיקה כי בית המשפט למשפחה רשאי ליתן החלטה
- 9 בבקשה להמצאת אישור ע"פ סעי' 15 לאמנה אף במעמד צד אחד וזאת
- 10 על מנת למנוע מצב בו דיון שכזה יימשך זמן רב ויסכל את יעילותו של
- 11 ההליך במדינה אליה נחטף הקטין (ראה תמ"ש 3752/01 הנ"ל וכן ע"מ
- 12 1109/06 הנ"ל). טעמו של דבר נעוץ בכך שהחלטתו של ביהמ"ש מהווה
- 13 למעשה חוות דעת אשר עשויה לשמש את המבקש בדיון שאמור
- 14 להתקיים בעניינו בארץ אליה נחטף הקטין ואין היא מהווה החלטה או
- 15 הכרעה בסוגית חטיפתו של הקטין. אפשר גם אפשר שלהורה היחוסף
- 16 תהיינה טענות הגנה כנגד הנטען, אלא שמקומן של טענות אלו לפני
- 17 המותב והערכאה הנמצאת בארץ אליה נחטף הקטין ולא בערכאה
- 18 דכאן..."
- 19 אי לכך, מאופיו של ההליך לפי סעיף 15 לאמנה, המאפשר (אם כי אינו מחייב) את קיומו
- 20 במעמד צד אחד, אין, לכאורה, להסיק כי בניסוחו של סעיף זה לאמנה התכוון המחוקק לחייב כי
- 21 המדינה אליה הוגשה הבקשה לפי הסעיף האמור תנהל הליך מקדמי מלא, לקביעת מקום מגוריו
- 22 הרגיל של הקטין.
- 23 ב. הקריטריונים לקביעת "מקום מגוריו הרגיל של הקטין", אינם אחידים בפסיקת המדינות
- 24 החברות לאמנה. לכן, בית המשפט במדינה אליה הוגשה בקשה לפי סעיף 15, עלולה לקבל החלטה
- 25 בשאלה זו, אשר שונה מזו אשר תתקבל - אף על בסיס אותן עובדות - במדינה המתבקשת, בה
- 26 מתנהל הליך האג העיקרי. כפי שמוציאת ד"ר רונה שוז בספרה הנ"ל,
- 27 "Sometimes the court of the requesting State also expresses its
- 28 view as to whether the child was habitually resident there
- 29 immediately before the removal or retention. However, there is
- 30 little point in this since habitual residence has to be determined
- 31 by the court of the requested State in accordance with its own
- 32 approach to habitual residence."
- 33 (שם, בעמוד 156).

**בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים
בפני סגן הנשיא, כב' השופט משה דרורי**

06 מרץ 2014

עמ"ש 39394-01-14 נ' [REDACTED]

1 בהקשר זה אף יצוין, כי במספר מקרים בהם הופנו בקשות לבתי משפט בישראל להחליטה לפי
2 סעיף 15 לאמנה, בהם קבע בית המשפט כי מקום מגוריו הרגיל של הקטין אכן היה בישראל, התעלם
3 בית המשפט במדינה בה התנהל ההליך העיקרי מחוות דעתו של בית המשפט הישראלי (כך אכן קרה
4 אף בהליך שהתנהל בארה"ב, בעניין בו ניתן החלטת בית המשפט בתמ"ש 29189-12-09 הנ"ל (כב'
5 השופט צבי וייצמן), כפי שמציינת ד"ר שו" בה"ש 111 בעמ' 156 לספרה).

6 מן האמור עולה, כי אין מקום, במסגרת הליך לפי סעיף 15 לאמנה, לחקירה מעמיקה,
7 שמטרתה קביעה מחייבת בשאלת מקום מגוריו הרגיל של הקטין, שהיא שאלה שבה יעסוק בית
8 המשפט הדן בהליך העיקרי להחזרת ילד חטוף.

9 33. מסקנות אלו יוצרות מעין "דילמה", ביישום הוראות סעיף 15 האמור: מצד אחד, אין מקום
10 לניתוח מעמיק ומקיף, באשר לשאלת מקום מגוריו הרגיל של הקטין, במסגרת מתן חוות דעת לפי
11 הסעיף האמור; ברם, מצד שני, ניתן יהיה לבית המשפט לתת חוות דעת כזו, רק אם אכן נעשתה
12 הפנייה לבית משפט במדינה בה מקום מגוריו הרגיל של הקטין, כך שלכאורה, יהיה חייב בית
13 המשפט לקבוע פוזיטיבית, כקביעה מקדמית, כי המדינה בה הוא נמצא אכן הייתה מקום מגוריו
14 הרגיל של הקטין עובר להרחקתו, לפני שניתן יהיה להיענות לבקשה, לגופה, לפי סעיף 15 לאמנה. אי
15 לכך, נוהגים בתי המשפט בישראל, בדרך כלל, בהליך לפי ס' 15 לאמנה, לבדוק רק את העובדות
16 הבסיסיות כפי שהן מוצגות על ידי המבקש, ואם על פניהן מצביעות העובדות הנטענות על כך
17 שמדינת ישראל אכן הייתה מקום המגורים הרגיל של הקטין, מיד לפני הרחקתו למדינה אחרת,
18 יסתפק בית המשפט בכך, (והוא יקדיש את עיקר עניינו לשאלת מצבת זכויותיו ההוריות של המבקש
19 בישראל והפרתן בהרחקת הקטין אל מדינה אחרת (השוו, לדוגמא, תמ"ש 29189-12-09 הנ"ל (כב'
20 השופט צבי וייצמן), שם הסתפק בית המשפט בעיון ב"צורפות אשר צורפו לבקשה", קרי: מסמכים
21 שהגיש ההורה המבקש בלבד).

22 34. אף בית משפט קמא בעניין דנא, היה ער לדילמה האמורה העולה מפרשנות זו של החוק, ועל
23 כן העיר כדלקמן (בסעיפים 31 - 33 להחלטה נשוא הערעור):

24 "כאמור, על מנת לקבל החלטה בדבר מקום מגוריה הרגיל של הילדה
25 על ביהמ"ש לבצע בדיקה מעמיקה ומקיפה של העובדות, במקרה הנדון
26 לפניו שהרי המבחן הוא בעיקרו מבחן עובדתי (ר' בעמ' 7784/12).
27 בנסיבות העניין שלפניי לא היה זה יעיל לנהל הליך מקביל באותה
28 הסוגיה שעתידיה להידון בימים הקרובים בביהמ"ש באנגליה, שהוא
29 הוא הרשות המוסמכת העומדת בעיקרם של ההליכים.

30 מרשנות דווקנית של סעיף 15 לחוק הייתה צריכה לכאורה להוביל
31 למסקנה שפניה לרשויות שבה נמצא מקום מגוריו הרגיל של הילד

16 מתוך 23

**בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים
בפני סגן הנשיא, כב' השופט משה דרורי**

06 מרץ 2014

עמ"ש 14-01-39394-01 נ' [REDACTED]

1 תבוצע רק לאחר שהרשות השיפוטית או המנהלית של המדינה
2 המתקשרת הגיעה למסקנה שזה אכן מקום מגוריו הרגיל של הילד.
3 אך, כאמור, אין הדין כך. יחד עם זאת במצבים גבוליים או כאשר
4 קיימת מחלוקת בדבר מקום המגורים הרגיל יקשה על בית המשפט
5 לפסוק בעניין זה, במיוחד כאשר ההורה השני אינו נמצא לפניו... דיון
6 מקביל באותה מחלוקת בשתי מדינות עלול אף לגרום לקבלת מסקנות
7 סותרות.

8 הפתרון המוצע על ידי בית המשפט הינו פתרון נכון ויעיל: לדבריו,

9 "כאשר קיימת מחלוקת אמיתית בדבר מקום המגורים הרגיל יתכן שיש
10 מקום לשקול קבלת החלטה התלויה בהחלטת ביהמ"ש אליו הוגשה
11 התובענה לפי אמנת האג. דהיינו בית המשפט של המדינה המתקשרת
12 יצייד את ההורה התובע בהחלטה אשר תהווה נדבך שני אשר ישען על
13 הנדבך הראשון ויהיה מותנה בו. בהחלטה ייכתב שבמקרה שיקבע
14 שמקום המגורים הרגיל של הילד הוא במדינה אשר נדרשה ליתן את
15 חוות הדעת הרי שהמצב המשפטי לגבי שאלת ההחלטה, אם כדון היא
16 אם לאו הוא כזה וכזה. פתרון זה עשוי לחסוך דיונים משפטיים
17 מקבילים ולקצר את הדיון במדינה המתבקשת למחלוקת אחת בלבד.

18 35. דא עקא, במקרה דנן, על אף קיומה של מחלוקת חריפה בין הצדדים בשאלה, האם אכן הפכה
19 מדינת ישראל למקום מגוריה הרגיל של הקטינה, בחר בית משפט קמא לצלול לעומקה של
20 המחלוקת, ולבחון לעומק את טענות האב, תוך העלאת תהיות וספיקות באשר לפרשנות הנכונה
21 והמתבקשת של מכלול העובדות שהוצגו על ידו, אשר הובילו למסקנה כי יש לדחות את עמדתו של
22 האב בנדון.

23 בכך טעה בית משפט קמא, לדעתי, בשניים:

24 ראשית, כמפורט לעיל, בחינה לעומק של מכלול הראיות לא התבקשה, בהתחשב באופיו של
25 החליף, ללא נוכחותה של האם, אשר נשארה בלונדון, כך שלא ניתן היה לנחל הליך ממצה בשאלת
26 מקום המגורים, כפי שניתן היה לעשות אילו התנהל ההליך העיקרי בישראל, במעמד שני הצדדים.
27 מאחר שמדובר בהליך על פי אמנת האג במדינה זרה, אליה הועברה הקטינה ממדינת ישראל,
28 וההורה - ולא בית המשפט של המדינה השנייה - הוא המבקש את חוות הדעת לפי סעיף 15 לאמנה,
29 ניתן היה להניח, לצורך קיום ההליך של הסעיף האמור, כי ישראל אכן הייתה מקום מגוריה הרגיל
30 של הבת, ובית המשפט יכול היה להתרכז אך ורק בשאלות הנוגעות לזכויות ההוריות של האב,
31 לצורך סעיף 3 לאמנה; כך שלמקרה שבית המשפט באנגליה יסיק כי מקום מגוריה הרגיל של
32 הקטינה, עובר להרחקתה לאנגליה, אכן היה בישראל, או אז יוכל להסתמך על חוות הדעת

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים
בפני סגן הנשיא, כב' השופט משה דרורי

06 מרץ 2014

עמ"ש 39394-01-14 נ' [REDACTED]

1 הישראלית שניתנה לפי סעיף 15 לאמנה, כדי להכריע האם הייתה ההרחקה שלא כדין לצורך סעיף 3
 2 לאמנה.

3 במצב דיוני זה, איפוא, לא היה מקום להטיל על המערער נטל מחמיר, לפיו נדחתה כל טענה
 4 מציודו של האב, אשר לגביו העלה בית המשפט ספקות. כך, לדוגמא, בלי שתהיה המשיבה נוכחת
 5 בישראל, הרחרר בית המשפט באשר לרמת ההסכמה שניתן לייחס למשיבה בכל הקשור למעבר
 6 לישראל, ללא שיוכל המערער לחקור את המשיבה כדי לנסות להוכיח את טענותיו בנדון, וכן,
 7 בנקודות רבות נוספות.

8 **שנית**, אף לאחר שבית משפט קמא בחר בכל זאת לבחון לעומק את שאלת מקום מגוריה
 9 הרגיל של הקטינה, מסקנותיו אינן עולות לדעתי בקנה אחד עם הקריטריונים הרלבנטיים, לקביעת
 10 מקום מגוריה הרגיל של הקטינה, כפי שהותוו בבג"צ 7784/12 הנ"ל, אליו אף מפנה בית משפט קמא
 11 בהחלטתו. בהתייחס לעולמה של הקטינה עצמה, כמבחן העיקרי, הרי שבתקופה יולי - דצמבר 2013,
 12 ניתן להסיק שהילדה הפגימה, כי היא כבר מתגוררת בישראל, ורק מבקרת בחו"ל. כאן, בישראל,
 13 היא הולכת לבית ספר; כאן היא הולכת לישון וקמה בבוקר; ולהבנתה, כבר אמור היה מצב זה
 14 להימשך גם בהמשך. העובדות הבסיסיות הנוספות שמסיביב לשיקול מרכזי זה - שכירת הבית
 15 לתקופה של שנה, ורישומה של הקטינה בביטוח לאומי וקופת חולים - תומכות דיים במסקנה, שניתן
 16 להתייחס לישראל כמקום מגוריה הרגיל של הקטינה, **לצורך מתן החלטה לפי סעיף 15 לאמנה**.
 17 דהיינו: בית המשפט בישראל אינו מחליט כי ישראל הינה אכן מקום מגוריה הרגיל של הקטינה,
 18 לצורכי יישום הוראות האמנה בכללותה, בשאלה זו, יכריע בית המשפט בלונדון. רק לצורך הטיפול
 19 בבקשה לפי סעיף 15 לאמנה, ניתן לקבוע כי קיימים סממנים של מגורים רגילים בישראל, אשר
 20 מספיקים כדי שניתן יהיה להתייחס לבקשה, לפי הסעיף האמור, לגופה, הא ותו לא.

21 36. אומנם, בית משפט קמא התייחס גם לאפשרות שמקום מגוריה הרגיל של הקטינה עובר
 22 להרחקתה לאנגליה, אכן היה בישראל. אלא, שלדעתו, אף אילו היה קובע כי כך המצב, קיומו של
 23 הצו של בית המשפט בלונדון, לפיו אסור היה להוציא את הקטינה מאנגליה, ללא עריכת הסכם
 24 בכתב בין ההורים, מחייב את המסקנה כי אין למערער זכויות ביקורים בישראל, לפי חוק הכשרות
 25 המשפטית, שהופרו על ידי המשיבה עם החזרת הקטינה ללונדון.

26 לדעתי, אין לקבל את המסקנה האמורה. אכן, לפי הצו האמור אסור היה להוציא את הקטינה
 27 מאנגליה, ללא הסכם בכתב בין ההורים, ולית מואן דפליג בעובדה כי הסכם בכתב לא נערך על ידי
 28 ההורים. ברם, מאחר שאין בצו כל הוראה כי על בית המשפט לאשר כל הסכמה בין ההורים, כתנאי
 29 לכניסתו לתוקף, אלא רק עצם עריכת ההסכם, אין זה ברור כלל ועיקר כי הסכמה בעל פה לא תזכה
 30 להכרה משפטית, לפחות בדיעבד, לפי הדין הרלבנטי האנגלי.

**בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים
בפני סגן הנשיא, כב' השופט משה דרורי**

06 מרץ 2014

עמ"ש 39394-01-14 נ' [REDACTED]

1 לא זו אף זו, ככל שהסכמת הורה רלבנטית ליישום הוראות האמנה, מקובלת גישה גמישה
2 וליברלית, באשר לצורה שבה באה ההסכמה לידי ביטוי, והסכמות לא פורמאליות יזכו, בדרך כלל,
3 להכרה מלאה. כך, לדוגמא, Perez-Vera Report. Proceedings of the 14th Session of the
4 Hague Conference Oct 1980:

5 "Lastly, custody rights may arise according to article 3, 'by
6 reason of an agreement having legal effect under the law of
7 that State'. In principle, the agreements in question may be
8 simple private transactions between the parties concerning
9 the custody of their children. The condition that they have
10 'legal effect' according to the law of the State of habitual
11 residence was inserted during the Fourteenth Session in
12 place of a requirement that it have the 'force of law', as
13 stated in the Preliminary Draft. The change was made in
14 response to a desire that the conditions imposed upon the
15 acceptance of agreements governing matters of custody
16 which the Convention seeks to protect should be made as
17 clear and as flexible as possible. As regards the definition of
18 an agreement which has 'legal effect' in terms of a
19 particular law, it seems that there must be included within
20 it any sort of agreement which is not prohibited by such a
21 law and which may provide a basis for presenting a legal
22 claim to the competent authorities."

23 (ההדגשות שלי - ב.ג.)

24 37. בהינתן, כי ניתן להכיר אף בהסכמה בעל פה, ומאחר שאין ממצא חד-משמעי בבית משפט
25 קמא כאילו שלא הייתה הסכמה כזו, עת עברו ההורים והקטינה להתגורר בישראל, ביולי 2013, אין,
26 לדעתו, להתייחס להוראות הצו של בית המשפט בלונדון כגורם אשר בכוחו לאיין את זכויותיו
27 הבסיסיות של האב, לפי הדין הישראלי, שמקום מגוריה של בתו לא ייעקר ללא ידיעתו וללא
28 הסכמתו

29 38. לאור כל האמור, אמליץ לחבריי לקבל את הערעור, ולקבוע כדלהלן:

30 א. לצורך הוראות סעיף 15 לאמנה ייקבע, כי מקום מגוריה הרגיל של הקטינה היה
31 בישראל מיד לפני הרחקתה מישראל לאנגליה ב-18.12.13.

**בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים
בפני סגן הנשיא, כב' השופט משה דרורי**

06 מרץ 2014

עמ"ש 39394-01-14 [שם] נ' [שם]

- 1 ב. ההרחקה האמורה פגעה בזכות הביקורים של האב, המיעוגנת בחוק הכשרות
2 המשפטית הישראלית;
- 3 ג. אי לכך, הרחקת הקטינה מישראל לאנגליה הייתה שלא כדין לצורכי סעיף 3 לאמנת
4 האג.
- 5 39. כמנ כן אמליץ לחייב את המשיבה בהוצאותיו המשפטיות של המערער בסך של 20,000 ₪.

בן-ציון גרינברגר, שופט

6

7

סגן הנשיא, השופט משה דרורי:

8

- 9 1. אני מסכים לפסק דינו הממצה והבהיר של חברי כב' השופט בן ציון גרינברגר, שהביא
10 בהרחבה את הפסיקה הישראלית והזרה והספרות המשפטית הרלבנטיות. ניתוחו ומסקנתו
11 – מקובלים עליי.

12

- 13 2. כמו כן, מקובלת עלי מסקנתו המשפטית, לפיה יש לאמץ את הגישה המרחיבה, לעניין סעיף
14 15 לאמנה (פיסקאות 30-31 לחוות דעתו).

15

- 16 3. ראיתי לנכון להוסיף היבט אחד, עובדתי, שעלה במהלך הדיון בפנינו, ובפי ב"כ המשיבה לא
17 הייתה לו תשובה. כוונתי למה שאירע ביום 18.12.13, הוא יום הוצאת הילדה לאנגליה
18 (כמתואר בפיסקה 18 לעיל).

19

- 20 4. אתיחס לאירועי יום זה משלוש נקודות מבט: זו של הקטינה; זו של המשיבה; וכן מנקודת
21 מבטו של המערער.

22

- 23 5. לפי המתואר, הן בהחלטת בית משפט קמא והן בדיונים בפנינו נוהדברים תומצתו בפיסקה
24 16 לחוות דעתו של חברי כב' השופט בן ציון גרינברגר, הילדה לא הוכנה על ידי האם, כי
25 היא עומדת לנסוע לאנגליה. במילים אחרות, אם הייתה נשאלת הקטינה בבוקרו של אותו

**בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים
בפני סגן הנשיא, כב' השופט משה דרורי**

06 מרץ 2014

עמ"ש 39394-01-14 נ' [REDACTED]

- 1 יום, כאשר הוסעה מירושלים לבית הספר ברעננה, היה ברור לה, כי תשוב לבית אביה
- 2 באותו יום, בתום הלימודים.
- 3 יתרה מזו, אם הייתה נשאלת במהלך יום הלימודים, על ידי חברה או על ידי מורה, האם
- 4 תבוא למחרת ללימודים, תשובת הקטינה, מן הסתם, הייתה חיובית.
- 5 לא זו אף זו, לפי הנתונים שבפנינו, הילדה לא לקחה עמה מזוודה או בגדים או כל חפץ
- 6 שהוא לקראת הטיסה לאנגליה, ולילדה נודע על כך רק כאשר האם-המשיבה, באה לקחתה
- 7 בתום יום הלימודים.
- 8
- 9 6. ככל שמדובר במשיבה, היא תכננה מראש את החטיפה, כאשר יש להוסיף לכך את הניסיון
- 10 "להרדים" את המערער, בהבטחת שווא כי המשיבה תחזיר לו את הדרכון של הילדה
- 11 (פיסקה 17 לחוות דעתו של חברי, כב' השופט גרינברגר).
- 12
- 13 7. מנקודת מבטו של האב, המערער, הוא לא ידע כלל בבוקרו של יום כי בתו תוצא מן הארץ
- 14 על ידי אמה לאנגליה. הוא שלח את נהג המונית, כדי להחזיר את הילדה הקטינה לביתו
- 15 בירושלים, בתום הלימודים.
- 16
- 17 8. אירוע זה מזכיר לנו את הטענות של לבן, שהתייחס ל"חטיפת" ילדים או חטיפת משפחה,
- 18 באמרו ליעקב את הדברים הבאים (ספר בראשית, פרק לא, פסוקים כו-כח):
- 19 **"וַיֹּאמֶר לָבֵן לְיַעֲקֹב מַה עָשִׂיתָ וַתִּגְנוֹב אֶת לִבִּי וַתִּנְהַג אֶת־בְּנֹתַי כְּשִׁבּוֹת חָרָב: לָמָּה**
- 20 **נִחְבַּאת לְבָרַח וַתִּגְנוֹב אֹתִי וְלֹא הִגַּדְתָּ לִּי וְאַשְׁלַחְךָ בְּשִׁמְחָה וּבְשָׂרִים בְּתֵף וּבְכֹנֹר: וְלֹא**
- 21 **נִטְשָׁתִּי לְנֶשֶׁק לָבִי וּלְבִגְדֵי עֹתָה הִסְכַּלְתָּ עָשָׂר."**
- 22
- 23 9. אמת מידה זו, שניתן לומר שמקורה במשפט העברי, באופן כללי, דהיינו: העדר פרידה
- 24 מסודרת, כולל: חיבוקים ונשיקות, מעידה על חטיפה ולא על יציאה מסודרת ומוסכמת.
- 25
- 26 10. ראוי לציין כי יעקב, בתשובתו ללבן, אינו מכחיש את דבריו, לעניין העדר טקס הפרידה,
- 27 הכולל שירים ונשיקות, אלא הסביר זאת רק בשל הפחד והחשש מכוחו של לבן, באומרו את
- 28 הדברים הבאים (שם, פסוק לא): **"וַיַּעַן יַעֲקֹב וַיֹּאמֶר לָבֵן כִּי יָרֵאתִי כִּי אֲמַרְתִּי כִּי־תִגְזַל אֶת־**
- 29 **בְּנוֹתַי מֵעַמִּי."**
- 30
- 31 11. מכאן ניתן להסיק, שלפחות בינינו המספר המיקראי, המשקף לנו את עמדת המשפט העברי,
- 32 שני הצדדים מקבלים את ההנחה כי יציאת אדם עם ילדיו ממקום אחד למקום שני, נעשית

**בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים
בפני סגן הנשיא, כב' השופט משה דרורי**

06 מרץ 2014

עמ"ש 39394-01-14 נ' [REDACTED]

- 1 בהסכמה ובטקס של פרידה, הכולל שירים ונשיקות וכדומה. העדר טקס כזה, מוכיח כי
- 2 לפנינו חטיפה.
- 3
- 4 12. בנסיבות אלה, לפנינו חטיפה, פשוטה כמשמעה, ולמקרים כגון דא, נועדה אמנת האג.
- 5
- 6 13. מיעבר לצורך אע"פ כי נקודה אחת, בתוך מכלול הנתונים, שנויה במחלוקת בין הצדדים,
- 7 והיא: מה היא מטרת בואה של המשיבה ארצה, ולאיה תקופה התכוונה לשהות בארץ.
- 8
- 9 14. לפי הצבר הראיות, ניתן לומר כי מדובר בכוונה להיות בארץ לפחות שנה, דבר הנלמד
- 10 מתקופת שכירות הוילה של המשיב בהרצליה פיתוח למשך שנה, ורישום הילדה לבית הספר
- 11 לשנת לימודים שלמה.
- 12
- 13 15. ב"כ המשיבה, בטיעונים בפנינו, הסבירו כי לשיטתם, בהעדר הסכם בכתב, ביחס לבואה של
- 14 המשיבה ארצה, תקף ההסכם שאושר בבית המשפט באנגליה, ולכן היא זכאית לקחת את
- 15 הילדה מן הארץ, בכל עת.
- 16 בעניין זה טענה המשיבה, שכן, כפי שהסביר חברי, כב' השופט גרינברגר, ניתן להגיע לשינוי
- 17 ההסכם באנגליה, גם בדרך של הסכמה בעל פה (פיסקאות 36-37 לחוות דעתו).
- 18 מכאן, שגם מבחינה משפטית, ולא רק מבחינה עובדתית, מנעיה של המשיבה היו בניגוד
- 19 למוסכם, ודינם כחטיפה.
- 20
- 21 16. כל הדברים דלעיל, הינם בנוסף לכל נימוקי חברי השופט בן ציון גרינברגר, הן במישור
- 22 המשפטי והן במישור העובדתי
- 23
- 24 17. לפיכך, מצטרף אני למסקנותיו של חברי, השופט גרינברגר: לעניין סעיף 15 לאמנה, מקום
- 25 מגוריה הקובע של הילדה, ביום 18.12.13, היה בישראל. הוצאתה של הילדה מישראל
- 26 לאנגליה על ידי המשיבה הייתה פעולה שלא כדין, שדינה כחטיפה, לעניין אמנת האג.
- 27
- 28 18. כמו כן, מקובלת עלי המלצת חברי לעניין החיוב בהוצאות המשפט (פיסקה 39 לחוות דעתו).
- 29

משה דרורי, סגן נשיא

ר. כרמל

רפי כרמל, שופט

לפיכך הוחלט:

- א. הערעור מתקבל.
- ב. החלטת בית משפט קמא, כולל חיוב בהוצאות משפט – מתבטלת.
- ג. פרשנות סעיף 15 לאמנת האג, הינה על פי הגישה המרחיבה, כמוסבר בפיסקאות 30-31 לחוות דעתו של כב' השופט בן ציון גרינברגר.
- ג. ניתנת בזה החלטה שיפוטית, לפי סעיף 15 לאמנת האג, הקובעת כי מדינת ישראל היא מקום המגורים הקבוע של הילדה הקטינה, וכי הרחקה של הילדה על ידי המשיבה לאנגליה, ביום 18.12.13, פגעה בזכות הביקורים של האב, המעוגנת בחוק הכשרות המשפטית הישראלית, ונעל כן, הרחקה הקטינה מישראל לאנגליה הייתה שלא כדין, כמשמעותה בסעיף 3 לאמנת האג.
- ד. המשיבה תישא בהוצאותיו המשפטיות של המערער בסך של 20,000 ₪.
- ה. על פי הסכמת ב"כ הצדדים, פסק דין זה יישלח לצדדים בדואר על ידי המזכירות.

ניתן היום, ד' אדר ב' תשע"ד, 06 מרץ 2014, בהעדר הצדדים.

בן-ציון גרינברגר, שופט

רפי כרמל, שופט

משה דדורי, סגן נשיא